

**MINISTER
ROLNICTWA I ROZWOJU WSI**

Warszawa, 13 października 2022 r.

Znak sprawy: DBD.pp.071.126.2022

**Pan
Stanisław Myśliwiec
Prezes Lubuskiej Izby Rolniczej**

Dotyczy: mechanizmów działania aplikacji suszowej do zgłoszenia wniosków o oszacowanie szkód spowodowanych suszą rolniczą

Szanowny Panie Prezesie,

w związku z Pana pismem znak LIR-196/2022/PS w sprawie mechanizmów działania aplikacji suszowej do zgłoszenia wniosków o oszacowanie szkód spowodowanych suszą rolniczą uprzejmie Pana informuję, co następuje.

Podstawą funkcjonowania aplikacji publicznej za pośrednictwem, której szacowane są szkody powstałe w wyniku niekorzystnych zjawisk atmosferycznych są przepisy § 13x rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 27 stycznia 2015 r. w sprawie szczegółowego zakresu i sposobów realizacji niektórych zadań Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa. Zgodnie z powyższymi przepisami, producenci rolni w których gospodarstwie rolnym powstały szkody w uprawach rolnych spowodowane wystąpieniem suszy w rozumieniu przepisów o ubezpieczeniach upraw rolnych i zwierząt gospodarskich, które wynoszą powyżej 30% średniej rocznej produkcji rolnej w gospodarstwie rolnym z ostatnich trzech lat poprzedzających rok, w którym wystąpiły te szkody mogą ubiegać się o preferencyjny kredyt na wznowienie produkcji. Należy jednak zwrócić uwagę, że jednym z warunków ubiegania się o ten kredyt jest dołączenie do wniosku protokołu oszacowania szkód, który jest generowany automatycznie za pomocą publicznej aplikacji, jeżeli szkody spowodowane wystąpieniem suszy wynoszą powyżej 30% średniej rocznej produkcji rolnej, po uprzednim złożeniu przez producenta rolnego wniosku o oszacowanie tych szkód.

Suszę stosownie do przepisów o ubezpieczeniach upraw rolnych i zwierząt gospodarskich oznaczają szkody spowodowane wystąpieniem, w dowolnym sześciodekadowym okresie od dnia 21 marca do dnia 30 września, spadku klimatycznego bilansu wodnego poniżej wartości określonej dla poszczególnych gatunków roślin uprawnych i gleb.

Minister właściwy do spraw rolnictwa ogłasza, w drodze obwieszczenia, w dzienniku urzędowym ministra właściwego do spraw rolnictwa oraz na stronie podmiotowej Biuletynu Informacji Publicznej urzędu obsługującego ministra właściwego do spraw rolnictwa, w okresie od dnia 21 maja do dnia 10 października, w terminie do 10 dni po zakończeniu sześciodekadowego okresu, wskaźniki klimatycznego bilansu wodnego dla poszczególnych gatunków roślin uprawnych i gleb, z podziałem na województwa, **na podstawie danych przekazanych przez Instytut Uprawy, Nawożenia i Gleboznawstwa - Państwowy Instytut Badawczy.**

System informatyczny monitoringu suszy zawiera bazy danych i aplikacje komputerowe, integrujące dane meteorologiczne, potrzebne do obliczenia klimatycznego bilansu wodnego oraz dane z cyfrowej mapy glebowo-rolniczej, obrazującej przestrzenne zróżnicowanie retencji wodnej różnych kategorii agronomicznych gleb.

Dla wyznaczenia suszy rolniczej wybrano okres sześciu dekad od dnia 21 marca do dnia 30 września, gdyż okres ten najlepiej ocenia deficyt wody w plonowaniu roślin uprawnych. Agregacja okresu do sześciu dekad pozwala na lepsze określenie obniżenia plonu końcowego roślin z powodu wystąpienia deficytu wody.

Dla 16 upraw dla 4 kategorii glebowych oraz dla 14 okresów sześciodekadowych Instytut Uprawy Nawożenia i Gleboznawstwa – Państwowy Instytut Badawczy w Puławach opracowuje straty spowodowane deficytem wody wyznaczając wartości krytyczne KBW.

System Monitoringu Suszy Rolniczej podlega ciągłej rozbudowie i doskonaleniu. W latach poprzednich IUNG-PIB rozwinął sieć własnych stacji meteorologicznych i pomiarów wilgotności gleby oraz włączył w tę sieć regionalne stacje meteorologiczne. W roku 2020 r. wdrożono do systemu teledetekcję radarową sieci POLRAD (naziemne urządzenia teledetekcyjne), z której dane wykorzystywane są w konstrukcji map klimatycznego bilansu wodnego. Jest to bardzo ważne z uwagi na istotny element, jaki stanowi opad atmosferyczny w klimatycznym bilansie wodnym, który w bardzo dużym stopniu decyduje o wielkości suszy rolniczej. Produkt tego systemu obejmuje również weryfikację i uzupełnienia danych na podstawie informacji dostarczanych przez satelity oraz naziemne

stacje meteorologiczne. Uzyskanie takich informacji generowanych przez meteorologiczne radary naziemne pozwala na znaczne uszczegółowienie pola opadów dla całego kraju, albowiem są one dostępne w rozdzielczości 1 km x 1 km.

Ponadto do systemu włączone zostały dane z teledetekcji satelitarnej w celu weryfikacji występowania suszy w regionach, w których raporty rolników wykazują rozbieżność z prowadzonym monitoringiem. Ciągła rozbudowa i udoskonalanie systemu ma na celu jak najlepsze odzwierciedlenie stanu faktycznego występowania suszy na polach.

Uwzględniając definicję suszy, dane z Systemu Monitoringu Suszy Rolniczej są wykorzystywane w aplikacji publicznej. Zgodnie z przepisami ww. rozporządzenia Rady Ministrów w przypadku gdy producent rolny we wniosku o oszacowanie szkód poda procentową wysokość szkód spowodowanych wystąpieniem suszy w poszczególnych uprawach wyższą niż ta wysokość ustalona na podstawie danych Instytutu Uprawy, Nawożenia i Gleboznawstwa - Państwowego Instytutu Badawczego do obliczenia wysokości szkody przyjmuje się odpowiednio dane w tym zakresie Instytutu Uprawy, Nawożenia i Gleboznawstwa - Państwowego Instytutu Badawczego.

Jednocześnie należy zauważyć, że wystąpienie suszy w danej uprawie jest uwzględniane jeżeli susza wystąpiła w dowolnym sześciodekadowym okresie od dnia 21 marca do dnia 30 września.

Wniosek o oszacowanie szkód powstałych w wyniku suszy może złożyć każdy producent rolny, który złożył wniosek o przyznanie płatności w rozumieniu przepisów o płatnościach w ramach systemów wsparcia bezpośredniego w roku, w którym wystąpiła susza i posiada Profil Zaufany w terminie do dnia 15 października roku wystąpienia suszy.

Producent rolny ma prawo do wielokrotnego uzupełniania strat w poszczególnych uprawach w miarę ich obejmowania suszą wskazywaną przez System Monitoringu Suszy Rolniczej kolejnych upraw rolnych i wprowadzania innych zmian we wniosku - do czasu potwierdzenia ostatniego zgłoszenia poprzez podpisanie wniosku o oszacowanie strat Profilem Zaufanym. Podpisanie wniosku uruchamia proces generowania protokołu strat w gospodarstwie rolnym lub kalkulacji i uniemożliwia dokonywanie dalszych zgłoszeń lub dokonywania zmian. Należy podkreślić, że każdy producent rolny może złożyć wniosek o oszacowanie szkód

powstałych w wyniku suszy tylko raz w danym roku, po podpisaniu wniosku nie ma możliwości dokonywania jego korekty.

Średnia roczna wartość produkcji z całego gospodarstwa rolnego jest wyliczana w aplikacji na podstawie danych Instytutu Ekonomiki Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej – Państwowego Instytutu Badawczego w Warszawie o średniej wielkości produkcji rolnej pochodzących z systemu zbierania i wykorzystywania danych rachunkowych z gospodarstw rolnych w podziale na regiony FADN: Pomorze i Mazury, Wielkopolska i Śląsk, Mazowsze i Podlasie, Małopolska i Pogórze.

Na stronie Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi, podawane są aktualne dane dotyczące średniej rocznej produkcji rolnej ustalane na podstawie danych Instytutu Ekonomiki Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej – PIB (z FADN), które służą w aplikacji do wyliczania spadku dochodu w gospodarstwie rolnym.

Przedstawiając powyższe pragnę podkreślić, że określenie rzeczywistych strat w poszczególnych gospodarstwach rolnych spowodowane wystąpieniem suszy byłoby możliwe wyłącznie po wprowadzeniu obowiązku prowadzenia rachunkowości rolnej i przedstawieniu przez producentów rolnych rocznych sprawozdań finansowych z gospodarstwa rolnego. Do tego czasu pozostaje ustalanie strat w gospodarstwach rolnych na podstawie szacunków.

z poważaniem

z up. Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi
Ryszard Bartosik
sekretarz stanu
/podpisano elektronicznie/